

Vízcsépppek

A Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság híradója

27. évfolyam 1. szám 2019. március

Vizet mindenkinek!

Vizet mindenkinek – ez a jelmondata ebben az évben a Víz Világnapjának. A vízügynek kiemelt feladata – nemcsak ebben az esztendőben – hogy ennek a szlogennek tartalmát adjon a mindennapokban. Különösen ilyen időszakban fontos feladatunk ez, amikor két hónapja nem hullott számottevő csapadék és aszályos időszakokkal kezdődik a meteorológiai tavasz. De természetesen nem csak a csapadékszegény hónapokban dolgozunk ezért a célért, az ehhez szükséges fejlesztéseket, fenntartási munkákat évekre előre tervezzük. Vizet mindenkinek: vizet szolgáltatunk az agráriumnak, a balmazújvárosi víztisztítóműnek, így közvetve ivóvizet Debrecennek. De ahol kell, vizet szolgáltatunk a természetnek is, elég, ha csak a K-XI-es tározót említjük, amelyet 2013-ban adunk át Bakonszeg közelében, a Keleti-főcsatorna mellett, és mára az egyik leggazdagabb vizes élőhelyé vált térségünkben (*címlapképünkön*). Ugyanakkor arra is gondolnunk kell, hogy utódaink is jó minőségű vízhez jussanak majd, ezért kiemelt feladatunk a felszíni és felszín alatti vízkészleteink védelme. A Víz Világnapja az ENSZ döntésének köszönhetően 1993 óta állítja egy napra a középpontba egyik legfontosabb természeti kincsünket március 22-én, a vízügyi ágazatnál viszont minden nap a víz számunkra a legfontosabb.

Tartalomjegyzék

Helyzetkép a szennyvízközmű ellátottságról	3-5
Rendezvények a Víz Világnapjához kapcsolódva	5
Miniszteri elismerések kollégáinknak	6
Új Suzuki Vitarák álltak szolgálatba igazgatóságunkon	6
Tájékoztató a 2019. évi Közalkalmazotti Tanács választás eredményéről	7
Szárazon indul a tavasz	7-8

Kiadja a
Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság
e-mail: titkarsag@tivizig.hu

Felelős kiadó: Bara Sándor
Szerkesztő: Szegi Attila
Grafikai előkészítés:
Bartha András

Kérem, óvja a természetet, ha nem szükséges, ne nyomtassa ki ezt a kiadványt!

Megújul a Nyugati-főcsatorna beeresztő műtárgya

A Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program keretében valósul meg a „Nagyműtárgyak fejlesztése és rekonstrukciója” (KEHOP-1.4.0-15-2015-00002) tárgyú, árvízvédelmi fejlesztéseket szolgáló beruházás, amelynek keretében megújul a Nyugati-főcsatorna beeresztő műtárgya.

A beruházás érinti a zsilip vasbeton szerkezetét, az elzáró berendezéseket (zsiliptáblák, mozgatószerkezetek), a villamos- és irányítástechnikai berendezéseket, valamint a műtárgy közelében megtörténik a mederburkolat és a partművek felújítása.

A kivitelezési munkák közül eddig elkészült a műtárgy környezetében a meder kotrása, valamint a mederburkolat és partvédművek helyreállítása. Megtörtént továbbá a zsilip keleti elzáró táblájának felújítása, valamint a hozzátartozó gépészeti berendezések rekonstrukciója. A tavasz folyamán a másik elzáró szerkezet felújításával folytatódnak a munkák Tiszavasvárinál.

A Nyugati-főcsatorna fejlesztéséről, valamint a „Nagyműtárgyak fejlesztése és rekonstrukciója” c. KEHOP-1.4.0-15-2015-00002 számú projektről

LAKOSSÁGI FÓRUM

keretében nyújtunk tájékoztatást.

A rendezvény nyilvános, melyre várjuk az érdeklődőket!

A lakossági fórum helyszíne:
Tiszavasvári, Találkozások Háza
Időpontja: 2019. április 17. 15 óra.

További információk a lakossági fórumról, valamint a projektről a nagymutargy.ovf.hu weboldalon érhetők el.

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Kohéziós Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Szennyvízkezelés ellátottságára vonatkozó helyzetkép, további fejlesztési feladatok a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság működési területén

Az Európai Unió a települések szennyvíztisztításáról szóló 1991. május 21-i 91/271/EGK tanácsi irányelvben fogalmazta meg a települési szennyvízkezelés megszervezésére és a befogadó felszíni ill. felszín alatti vizek állapotának megőrzésére irányuló feladatokat. Az irányelv előírta, hogy 2000 lakos-egyenértéket (LE) meghaladó szennyvíz-agglomerációkban gyűjteni és tisztítani kell a szennyvizet, a 10 000 LE feletti szennyvíz-agglomerációknál, valamint érzékeny, ill. fokozottan érzékeny, vagy sérülékeny állapotú területeken pedig a szennyvíz ártalommentes elvezetését, a szennyvíztisztítást megfelelően meg kell oldani. Magyarország – európai uniós csatlakozását követően - 2016. december 31-ét kapta meg végső határidőként a 2000 LE feletti szennyvíz-agglomerációkra előírt kötelezettség teljesítésére. Az ehhez szükséges támogatást 2016-ig KEOP forrásból biztosították, az elmaradt fejlesztéseket ezt követően KEHOP forrásból finanszírozzák 2021-ig, illetve 2027-ig. A fejlesztési koncepció eredményessége sok esetben a kényszerítő hatástól is függött, az üzemeltetés során előírt szigorúbb vízminőségi határértékek például komoly motivációt jelentettek.

Szennyvízellátottság általános ismertetése a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság működési területén:

A települési szennyvízcsatornázás, szennyvíztisztítás helyzete a szabályozások és a támogatások eredményeként az elmúlt

10-15 évben jelentősen felgyorsult a TIVIZIG működési területén is. A 2000 LE feletti településekre vonatkozó, a „Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és –tisztítási Megvalósítási Programról” szóló 25/2002. (II. 27.) Korm. rendelet eredményeként jelenleg összesen 70 települést érintően már 44 szennyvízrendszer üzemel.

Az elmúlt 20 évben a víziközmű ágazat által kiszolgált lakosok száma folyamatosan nőtt. Míg 1995-ben 93 százalékos vízellátottság mellett 32 százalékos csatornázottsági arányt lehetett csak felmutatni, 2017. végére a lakosság 99 százaléka számára volt biztosított egészséges ivóvíz, és 73 százalékanak volt elérhető a közüzemi szennyvízcsatornahálózat. Mindemellett a 91/271/EGK irányelv elvárásait hiánytalanul még nem teljesítettük. Emiatt, valamint a már korábban megépült rendszerek rekonstrukciója érdekében folyamatos fejlesztésekre van ma is szükség.

A Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1084/2016. (II. 29.) Korm. határozatban éppen ezért rögzítették az ilyen célú fejlesztéseket a 2014-2020-as európai uniós programozási időszakra. Ez alapján összesen hat szennyvíz-projekt van még folyamatban, amely 15 településen valósul meg.

Település neve	Projekt címe	Összes tervezett fejlesztési költség Mrd Ft
Egyek Nagyközség Önkormányzata	Északkelet-Magyarországi szennyvízelvezetési és –kezelési fejlesztés 3. (ÉKMO 3)	3,4
Görbeháza Község Önkormányzata		1,2
Nagyrabé Nagyközség Önkormányzata		3,6
Polgár Város Önkormányzata		1,8
Monostorpályi Község Önkormányzata*	Monostorpályi szennyvízelvezetés-fejlesztése II. ütem	0,1
Konyár Község Önkormányzata	Északkelet-Magyarországi szennyvízelvezetési és –kezelési fejlesztés 4. (ÉKMO 4)	3,0
Tiszacsege Város Önkormányzata		1,7
Tiszadada Község Önkormányzata		3,0
Mikepércs Községi Önkormányzat	Szennyvízcsatorna hálózat bővítése Mikepércsen	0,6
Létavértes Város Önkormányzata	Északkelet-Magyarországi szennyvízelvezetési és –kezelési fejlesztés 1. (ÉKMO 1)	6,9
Hajdúhadház Város Önkormányzata		2,4
Téglás Város Önkormányzata		0,4
Hajdúnánás Város Önkormányzata		2,8
Hajdúdorog Város Önkormányzata		0,3
* Monostorpályinál az indikatív támogatási keret ismert	Összesen:	31,1

A 2000 LE feletti folyamatban lévő szennyvízberuházások jóváhagyott fejlesztési költségei

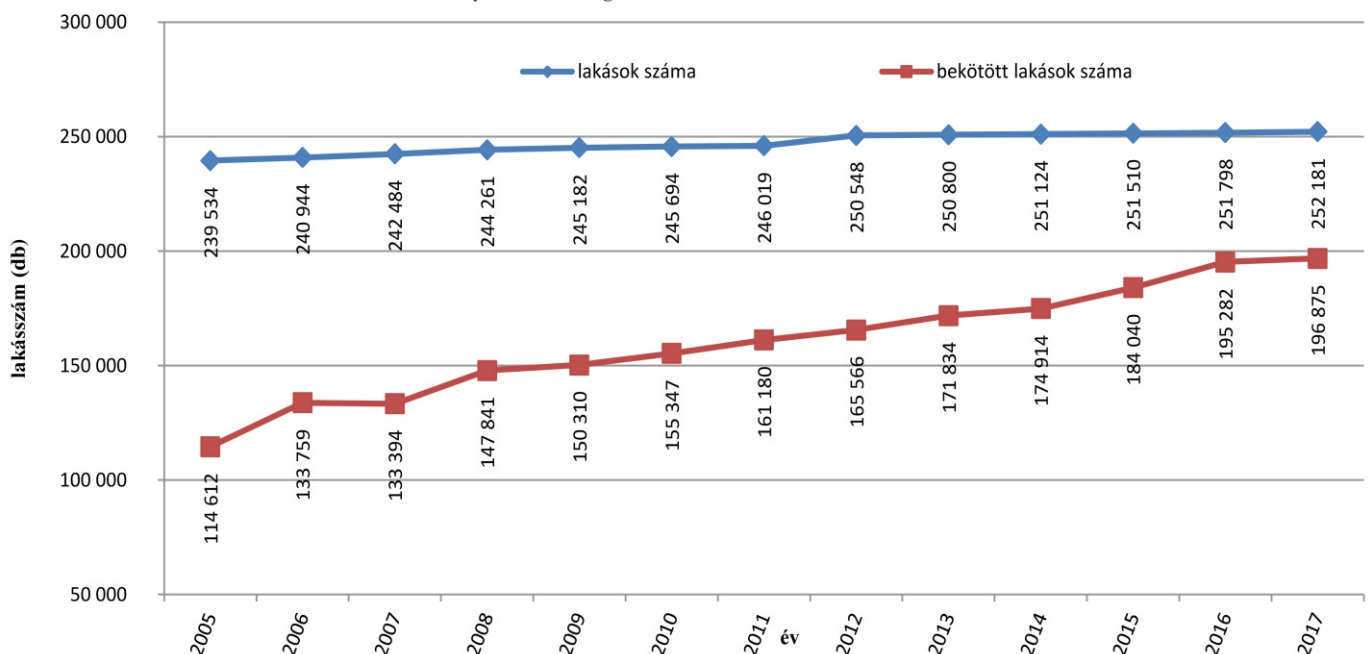
Víziközmű szolgáltatók:

A szolgáltatást a 2004. évi 28 üzemeltetővel szemben ma már csak 6 üzemeltető szervezet végzi. Ezek közül a két legnagyobb a működési területünkön a Debreceni Vízmű Zrt. és a Tiszamenti Regionális Vízmű Zrt.

Szennyvízgyűjtők kiépítettsége:

A TIVIZIG működési területén található 92 település közül 64 rendelkezik kiépült szennyvízgyűjtő rendszerrel.

Lakások szennyvíz bekötöttségének alakulása 2005-2017 a TIVIZIG területén

A grafikus kimutatások alapján látható, hogy a szennyvízcsatorna hosszak és az ellátottság emelkedik, ezáltal az elvezetett szennyvíz mennyisége növekszik.

Fontos kiemelni azonban azt is, hogy 28 településen a víz-ellátási kiépítettség mellett az ártalommentes szennyvíz elhelyezése nincs megoldva, és semmilyen fejlesztés nincs folyamatban. Ezek mindegyike 2000 fő lakosszám alatti település, ahol a szennyvízcsatorna és szennyvíztisztító telep kiépítése a fajlagosan magas beruházási és üzemeltetési költség miatt mérlegelendő.

Jelenleg öt 2000 LE alatti településen van kiépült szennyvízcsatorna-hálózat (Álmosd, Hortobágy, Újiráz, Újléta, Újszentmargita). A többi 28 településnél a nem közművel

összegyűjtött háztartási szennyvíz tengelyen történő elszállítása történik, egyedi szennyvíztisztító kisberendezés egyik településen sincs. A gyűjtőaknák állapota nagy szám-ban nem vízzáró kivételű, ill. régen megépült elavult építmény.

A 2000 LE alatti települések szennyvízelhelyezése esetében új szakmai kihívás előtt állunk. A leszakadó települések felzárkózása szempontjából alapkövetelmény a megfelelő szennyvízelhelyezés. Az Európai Unió pedig tagállami hatáskörbe utalta ezt a feladatot.

Kihangsúlyozandó, hogy a VKI 3. cikk (1) bekezdése szerint a 2000 LE alatti településeknél nem feltétlen elvárás a gyűjtőrendszerek létesítése. Egyedi megoldás akkor létesíthető, ha az által legalább olyan elvárások teljesíthetők, mint a hagyományos gyűjtőrendszerből származó szennyvíz esetében.

Szennyvíztisztító telepek állapota:

Az üzemelő szennyvíztelepeken kivétel nélkül művi biológiai eljárással tisztítják a szennyvizet.

A szennyvíztisztító telepek többsége az elvárásoknak megfelelő tisztítási fokozattal üzemel, ahol a nitrifikáció-denitrifikáció mellett részleges vagy teljes foszforeltávolítás is történik. Nem megfelelő minőségű szennyvíz bevezetése miatt 2017-ben 19 szennyvíztisztító telepnél volt szükség szennyvízbírság kiszabására.

Felszíni vizek állapotának ismertetése:

A területünkön lévő felszíni vízfolyások némelyike mennyiségi és minőségi szempontból sem a legmegfelelőbb a nagy mennyiségű tisztított szennyvíz fogadására. A vízfolyások fiziko-kémiai állapota mellett az ökológiai állapot meghatározó a szennyvízbevezetésekénél. Ezek a vízfolyások elsősorban a belvíz elvezetésére és öntözési célra szolgálnak. A szennyvízbevezetések emiatt sokkal nagyobb körülményekkel és szigorúbb határértékek betartásával végezhetők. A felszíni vízfolyások jobb állapota csak a szennyvíz utótisztításával érhető el.

Összefoglalás:

Az Európai Unió előírások teljesítésének felülvizsgálatában és koordinálásában a területi szervek, köztük a vízügyi igazgatóságok nagy szerepet vállalnak. A Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság vagyongazdálkodóként jár el a vízjogi engedélyeztetés során az igazgatóság vagyongazdálkodásban lévő ingatlan érintettsége esetén, valamint azokban az esetekben, ha a tervezett vízhasználat, vízimunka, vízilétesítmény, állami tulajdonban lévő vízkészletet, felszín alatti vizek víztartó képződményét vagy felszíni víz medrét érinti, illetve arra közvetlen hatással van. A vízügyi igazgatóságok feladata, hogy a vízvagyon mennyiségi és minőségi védelmében figyelemmel kísérjék az emberi tevékenység folytán legnagyobb terhelést okozó kommunális szennyvízelvezetés és tisztítás környezeti hatását. Emellett fontos cél, hogy a felszíni és felszín alatti monitoring vizsgálatokkal, valamint együttműködve az üzemeltetőkkel és az önkormányzatokkal előmozdítsuk a Víz Keretirányelv végrehajtását.

*Ménesné Óvári Judit
Szakágazati Vezető*

Rendezvények a Víz Világnapjához kapcsolódva

Az ENSZ 1993-ban március 22-ét jelölte ki a Víz Világnapja dátumaként, melynek célja, hogy gondolkodásunk középpontjába kerüljön ez a természeti kincs. E jeles nap minden évben más és más nézőpontból hívja fel figyelmünket a víz alapvető szerepére.

Immár több éves hagyomány igazgatóságunkon, hogy a Víz Világnapja hetében rendhagyó osztályfőnöki órákat tartunk iskolai osztályok számára. Az előadás témáját - a Víz világnap idei szlogenjéhez: "Vizet mindenkinek" - igazítva az öntözésre fűztük fel. A diákok egyebek mellett megismerkedhettek az öntözés történetével, valamint igazgatóságunk öntözéshez kapcsolódó feladataival is.

2019. március 22-én, pénteken délután a Magyar Hidrológiai Társaság Hajdú-Bihar megyei Területi Szervezetével közösen tartottunk ünnepi előadói ülést igazgatóságunk debreceni központjában. Ezen „A mezőgazdasági vízellátás helyzete, öntözésfejlesztési lehetőségek a TIVIZIG működési területén”, valamint „A vízbázis védelem aktuális kérdései, tapasztalatok a Debreceni Vízmű Zrt. szolgáltatási területén” címmel hallgathattak meg egy-egy előadást az érdeklődők.

Rendhagyó osztályfőnöki óra

Miniszteri elismerések kollégáinknak

Kiemelkedő szakmai tevékenysége elismerésül, nemzeti ünnepünk, március 15-e alkalmából Miniszteri Elismerő Oklevelet adományozott **Czibere Sándor** területi felügyelő (Berettyóújfalvai Szakasz-mérnökség) részére Dr. Pintér Sándor belügyminiszter. Az elismerést 2019. március 20-án dr. Felkai László közigazgatási államtitkár adta át a Belügyminisztériumban.

Március 22-én, a Víz világnapja alkalmából ugyancsak miniszteri elismerő oklevelet vehetett át magas színvonalú, példamutató tevékenysége elismerésül **dr. Szilágyiné dr. Hajdu Ágnes** csoportirányító (Igazgatási és Jogi Osztály).

Szintén a Víz világnapján Dr. Pintér Sándor belügyminiszter Kvassay Jenő emlékérmét adományozott **Nagy Zoltánné** szakágazati vezető (Közgazdasági Osztály) számára, huzamosabb időn keresztül végzett magas színvonalú, kiemelkedően eredményes munkája elismerésül. Az elismeréseket 2019. március 22-én Konrád Károly parlamenti államtitkár adta át a Belügyminisztériumban.

Több évtizedes kiemelkedő szakmai tevékenysége elismerésül, 60. születésnapja alkalmából **Nagy János** csatornaőr (Berettyóújfalvai Szakasz-mérnökség) számára Seiko óra emléktárgyat adományozott Dr. Pintér Sándor belügyminiszter. Az elismerést Bara Sándor igazgató úr adta át kollégánk részére 2019. február 11-én.

dr. Szilágyiné dr. Hajdu Ágnes, Nagy Zoltánné

dr. Felkai László, Czibere Sándor

Nagy János

Kollégáinknak gratulálunk az elismeréshez!

Új Suzuki Vitarák álltak szolgálatba igazgatóságunkon

A TIVIZIG folyamatosan törekszik arra, hogy megújítsa gépjárműparkját. Az egyik kiemelt feladat ezen belül, hogy a sokat futott Lada Nivákat lecseréljük modern járművekre. Ennek keretében idén februárban három darab új Suzuki Vitará típusú, összkerék-hajtású terepjáró személygépkocsit állítottunk üzembe, egy még 2018-ban – saját forrásból – elindított beszerzés eredményeként. Az új járművek közül kettő a Hajdúszoboszlói-, egy pedig a Polgári Szakasz-mérnökségre került. Reményeink szerint ebben az évben tovább tudjuk fiatalítani járműparkunkat.

Tájékoztató a 2019. évi Közalkalmazotti Tanács választás eredményéről

A 2019. március hó 19. napján megtartott Közalkalmazotti Tanács választás érvényes és eredményes volt. Valamennyi jelölt megszerezte a leadott érvényes szavazatok legalább 30%-át, azaz 91 szavazatot. Az első hét legtöbb szavazatot szerezte, így az Mt. 246. § (1) bekezdése alapján a Közalkalmazotti Tanács tagjának kell tekinteni:

1. Hajdi Péter János - Hajdúszoboszlói Szm. 219 szavazat
2. Bartók Attila - Hajdúszoboszlói Szm. 217 szavazat
3. Fótos Attila - Polgári Szm. 206 szavazat
4. Szabó László – MBSZ 203 szavazat
5. Bugyáné Huszti Anikó - Polgári Szm. 193 szavazat
6. Pinczés István - Hajdúszoboszlói Szm. 192 szavazat
7. Farkas Csaba - Berettyóújfalui Szm. 185 szavazat

A leadott érvényes szavazatok legalább 20 %-át megszerezte, így az Mt. 246. § (2) bekezdése alapján a Közalkalmazotti Tanács póttagja:

1. Hajzer Edit - Berettyóújfalui Szm. 167 szavazat
2. Husi Judit – MBSZ 156 szavazat

Az Igazgatósággal közalkalmazotti jogviszonyban álló szavazásra jogosultak száma 383 fő. Ebből a szempontból nem vettük figyelembe az Mt. 247. § (1) a)-b) pontjaiban felsorolt közalkalmazottakat (keresőképtelen beteg, vagy fizetés nélküli szabadságon van). Az aláírt névjegyzékek tanúsága szerint 310 fő vett részt a szavazáson. A választás így az Mt. 247. § (1) bekezdése értelmében érvényes volt, mivel azon a választásra jogosultak több mint fele részt vett. Az összes leadott szavazat száma: 310 db. Érvényes szavazatok száma: 302 db. Az érvénytelen szavazatok száma: 8 db. Az érvénytelenség oka: 3 szavazólapon nem volt egyértelműen megállapítható, kire adta le a választó a szavazatot, 5 szavazólapon a megválasztható tanácstagok számánál több nevet jelöltek meg.

A Közalkalmazotti Tanács megbízatása öt évre szól.

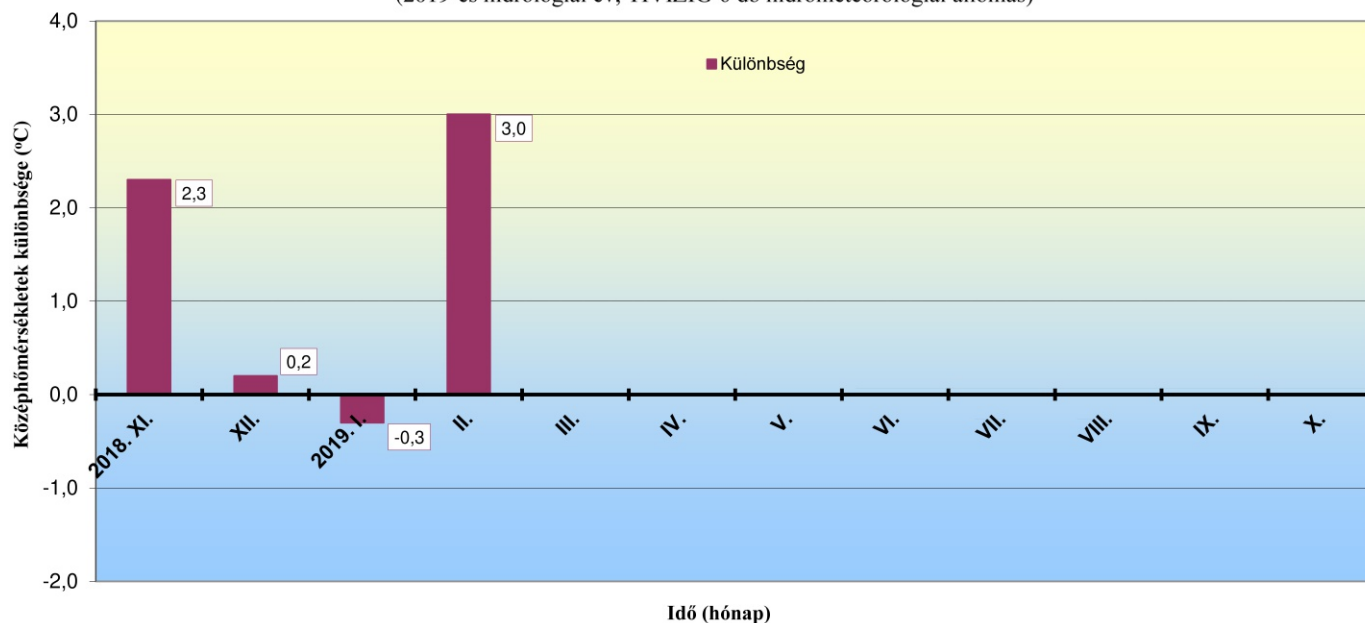
*dr. Szilágyiné dr. Hajdu Ágnes
Csoportirányító*

Szárazon indul a tavasz

Hosszú idő után rendes téli időjárás köszöntött ránk 2018 decemberében és 2019 januárjában. Ebben a két hónapban az átlaghőmérséklet alig tért el a téli időszakra jellemző sokéves átlagtól.

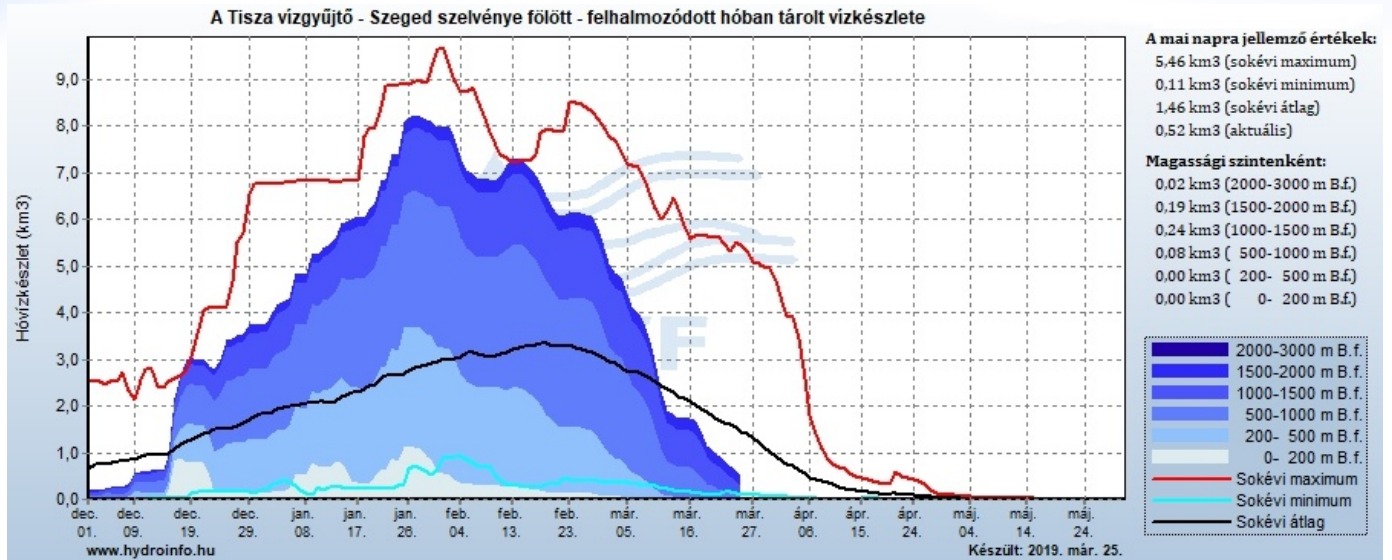
HAVI KÖZÉPHŐMÉRSÉKLETEK TERÜLETI ÁTLAGÁNAK ELTÉRÉSE A SOKÉVES ÁTLAGTÓL

(2019-es hidrológiai év, TIVIZIG 6 db hidrometeorológiai állomás)

Vízcseppek

A Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság híradója

Mindemellett ez idő alatt a lehullott csapadék mennyisége jelentősen meghaladta a sokéves átlagot (TIVIZIG területi átlagos csapadék decemberben 52,6 mm, januárban 45,1 mm). Mindez – főleg az utóbbi évekhez képest szokatlan módon – javarészt hó formájában hullott, és hosszan meg is maradt a hótakaró. Ha kitekintünk működési területünkön túlra, akkor a Tisza vízgyűjtőjén is jelentős mennyiségű hóban tárolt vízkészlet halmozódott fel ugyanebben az időszakban: a maximum a Tisza szegedi szelvényére viszonyítva 8,283 km³ volt 2019. január 27-én, miközben az átlagos érték 2,861 km³.

Január végétől azonban az időjárási folyamatok jelentősen megváltoztak. Megindult egy felmelegedési folyamat, csapadékszegény időszakkal párosulva, amely a cikk megírásakor még tart. 2019. február 1. és március 25. között átlagosan mindössze 13,9 mm csapadék hullott le a TIVIZIG működési

területén, ami a két hónap sokéves átlagához (65,3 mm) viszonyítva komoly elmaradást jelent. Utolsó nagyobb csapadékos napunk január 24-én volt, amikor 8,5 mm hó és vegyes halmazállapotú csapadék esett térségünkben. Az igazgatóságunk működési területén lévő hat darab aszálymonitoring állomás (Egyek, Hajdúböszörmény, Hajdúnánás, Mezősas, Nádudvar, Nyírmártonfalva) adatai alapján már most közepes, vagy erős aszály van.

A vízgyűjtőn a felmelegedés hatására a korábban említett jelentős mennyiségű hó mára elolvadt és nagyobb vízszintemelkedések nélkül lefolyt a Tisza-völgy vízfolyásain. A kezdeti előjelek ellenére, a korán beköszöntött száraz tavasz miatt belvízvédelmi, illetve árvízvédelmi készülség elrendelésére nem volt szükség.

*Marosi Zóárd
 Csoportirányító*

2019-ES HIDROLÓGIAI ÉV HAVI CSAPADÉKÉRTÉKEI

(2019. III. 24-ig, mm értékben, TIVIZIG 28 db hidrometeorológiai állomás)

